

Nd.

70. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 45 13. júní 1937, um dragnótaveiði í landhelgi.

Flm.: Sigurður Þórðarson, Jón Sigurðsson, Garðar Þorsteinsson, Páll Zóphóníasson.

1. gr.

Fyrsta málsg. 1. gr. laganna orðist svo:

Innan íslenzkrar landhelgi á svæðinu frá Geirólfsgnúpi á Ströndum, austur um land að Bjarnarey norður af Héraðsflóa skulu veiðar með dragnótum bannaðar á tímabilinu frá 1. janúar til 30. júní og frá 1. september til 31. desember ár hvert, og á svæðinu frá Bjarnarey sunnan um land að Geirólfsgnúpi frá 1. janúar til 15. maí og frá 1. til 31. desember. Einnig eru dragnótaveiðar á skipum, sem eru að stærð 35 smálestir brúttó eða meira, bannaðar allt árið.

Heimilt er sýslunefndum og bæjarstjórnnum, með samþykktum, er birta skal í Lögbirtingablaðinu, að banna með öllu dragnótaveiðar innan afmarkaðra löggiltra hafnarsvæða í viðkomandi héruðum. Enn fremur er sýslunefndum Skagafjarðarsýslu, Eyjafjarðarsýslu og Norður-Múlasýslu heimilt á sama hátt að banna með öllu dragnótaveiði á Skagafirði innan línu úr Selnesi á Skaga um norðurenda Málmeýjar í Hrollleifshöfða, á Eyjafirði innan línu þvert yfir fjörðinn um norðurenda Hriseyjar, og í Norður-Múlasýslu a) á Bakkafirði innan við línu frá Gunnólfsvík í Svartnes og b) á Vopnafirði innan við línu, sem dregin er milli Hámundarstaðatungu og Böðvarsdals.

2. gr.

Á eftir orðunum „möskvastærð dragnóta“ í 8. gr. laganna bætist: lengd dráttarlína.

3. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númin lög nr. 26 12. febr. 1940, um breyting á lögum nr. 45 13. júní 1937, um dragnótaveiði í landhelgi.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Á síðustu þingum hafa flutt verið frumvörp, er hníga í svipaða átt og þetta frv. gerir, að takmarka dragnótaveiði í landhelgi. Þessi frv. hafa þó ekki orðið að lögum. Það er kunnara en frá þurfi að segja, að dragnótaveiðar í landhelgi hafa löngum verið óvinsælar meðal sjómanna víða um land. Formælendur slíkra veiða hafa haldið því fram, að úr mundi rakna um óvinsældirnar, er tímar liðu. En því fer þó fjarri, að svo sé. Mest og almennust mun þó óánægjan vera meðal sjómanna á Norðurlandi, einkum í Skagafirði og Eyjafirði, þar sem sótt er mest á innfjarðamið á opnum vélbátum og árabátum. Þeir, sem slíkan útveg stunda, telja dragnótina valda sér svo miklum búsigfum í aflatjóni og veiðarfæra, að til auðnar horfi um atvinnuveg þeirra, nema úr verði bætt. Mörg rök hníga í þá átt, að með þeim ákvæðum, sem nú gilda, gangi dragnótaveiðin of nærri flatfiskstofninum við strendur landsins, og væri þetta eitt ærin ástæða til þess, að friðun væri aukin. En fleira kemur til. Á fjörðum inni eru uppeldisstöðvar allra nytjafiska vorra, og er því augljóst mál, hvers virði það er, að ránsveiði verði ekki liðin þar. Í fjörðunum er botni þannig farið, að víða má koma dragnót við, og þegar þar er þéttskipað dragnótabátum, má ljóst vera, að af því leiðir hinn mesta ránskap, þar sem hvorki er þyrmt ungfiski né sézt fyrir um veiðivon þeirra manna, sem leita á sömu fiskistöðvar með öðrum og smátækari veiðarfærum.

Í fjölmennu áskorunarskjali til Alþingis frá sjómönnum í Skagafirði segir svo:

„Vér undirritaðir sjómenn og alþingiskjösendur í Skagafjarðarsýslu leyfum oss hér með að skora á þingmenn kjördæmisins að flytja á næsta Alþingi frumvarp um bann við dragnótaveiðum á Skagafirði. Vér erum þess fullvissir, að verði ekki dragnótaveiðar hér á Skagafirði bannaðar með lögum, þá er lokið öllum smábátaútvegi hér. Það er ekkert eftirlit hægt að hafa með veiðum þessara dragnótabáta, og stunda margir þeirra veiðar sínar á ólöglegan hátt, toga við land og hafa botnvörpu. Það má segja, að á meðan dragnótaveiði er ekki bönnuð með öllu, þá sé nokkurs konar botnvörpuveiði liðin inni á fjörðum og flóum, og vita allir, hvaða afleiðingar slíkt hefur fyrir fiskveiðar á innfjörðum.“

Á þingi 1941 fluttu þingmenn þeir úr Norðlendingafjórðungi, er þá áttu sæti í Nd., frv. um sama efni og þetta. Var þar ákveðið að banna dragnótaveiðar í íslenskri landhelgi á tímabilinu frá 1. sept. til 1. júní ár hvert. En við meðferð málsins var því mjög haldið upp, að slíkt bann mundi ganga nærri hagsmunum útgerðarmanna á Austurlandi og Vestfjörðum, einkum fyrir þá sök, að þar var þá talin tundurduflahætta á djúpmiðum. Með tilliti til þessa var á Alþingi 1942, vetrarþinginu, flutt frv. um þetta sama efni og þar látið að mestu sitja við sama og verið hefur um dragnótaveiði fyrir öðrum landshlutum en Norðurlandi. Svo er og gert hér í þessu frv. Þó er sá háttur upp tekinn með frv. þessu, ef að lögum verður, að sýslunefndum Skagafjarðar-, Eyjafjarðar- og Norður-Múla-sýslna er gefin heimild til þess að banna dragnótaveiði í fjarðarbotnum Skagafjarðar, Eyjafjarðar, Bakkafjarðar og Vopnafjarðar, innan tiltekinnar lína. er um getur í frv. Er þetta gert vegna þess, að á þessum svæðum er mikið um sandbotn og því hægt að gersópa þar upp allri veiði með dragnót og taka þannig bitann frá munni smábátaeigenda, er búa við fjarðarbotnana. T. d. er það svo, að á þessu svæði í Skagafirði eru gerðir út 40—50 smátrillubátar til fiskveiða, og er augljóst af því, hversu mikill fjöldi manna það er, sem byggir afkomu sína á þessari útgerð, sem nú bregzt stórlega vegna hinna óþolandi miklu dragnótaveiða, sem viðhafðar eru á fiskistöðum smábátanna og vafalaust verður þess valdandi, að smábátaútgerð þessi leggst niður með öllu, ef frv. þetta nær ekki fram að ganga.